

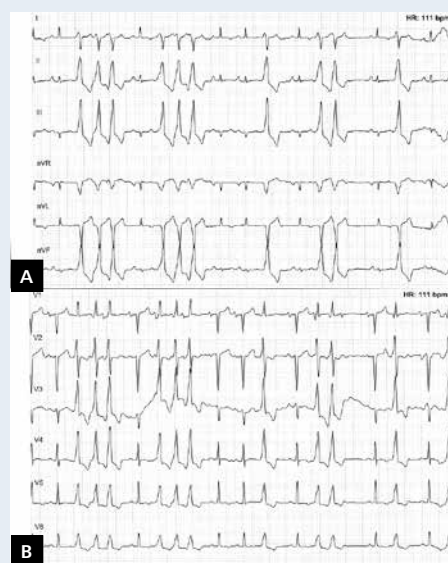
Ostre zapalenie mięśnia sercowego powikłane zatorowością płucną

Acute myocarditis complicated by pulmonary embolism

Bartosz Puchalski, Filip M. Szymański

I Katedra i Klinika Kardiologii, Warszawski Uniwersytet Medyczny, Warszawa

Zapalenie mięśnia sercowego jest chorobą, która może prowadzić do ciężkiej niewydolności serca (HF). Objawy ze strony układu sercowo-naczyniowego zazwyczaj są poprzedzone infekcją. Procesy autoimmunologiczne toczące się w miokardium prowadzą do uszkodzenia kardiomiocytów i aktywacji wielu procesów zapalnych. Rozpoznanie ustala się na podstawie danych z wywiadu, badania przedmiotowego i badań obrazowych: echokardiografii oraz rezonansu magnetycznego serca (CMR). Biopsję endomiokardialną wykonuje się w sytuacji podejrzenia zapalenia olbrzymiokomorowego, braku odpowiedzi na standardową terapię oraz w przypadkach o piorunującym przebiegu. Mężczyznę w wieku 28 lat przyjęto do Kliniki z powodu narastającej duszności i ograniczenia tolerancji wysiłku. Z wywiadu wynikało, że chory przebył prawostronne zapalenie płuc 2 miesiące przed przyjęciem. W badaniach laboratoryjnych stwierdzono nieznacznie podwyższone parametry stanu zapalnego: białko C-reaktywne 13,2 mg/l. W zapisie elektrokardiograficznym (EKG) stwierdzono rytm zatokowy miarowy, ujemne załamki T w odprowadzeniach II, III, aVF, V₃-V₆. W badaniu echokardiograficznym (ECHO) uwidoczniono zaburzenia kurczliwości pod postacią akinezy ściany przedniej i dolnej, części przegrody międzykomorowej oraz hipokinezę pozostałych ścian lewej komory (LV), z frakcją wyrzutową LV (LVEF) 18%, a także krew echogenną w LV. Na podstawie wyniku CMR rozpoznano zapalenie mięśnia sercowego w fazie aktywnej. Do leczenia włączono prednizolon, karwedilol, ramipril, eplerenon, suplementację potasu i kwas acetylosalicylowy, uzyskując poprawę stanu ogólnego pacjenta. W kontrolnym ECHO stwierdzono poprawę kurczliwości mięśnia LV i wzrost LVEF do 35%. W ramach dalszej diagnostyki wykonano tomografię klatki piersiowej z kontrastem, stwierdzając drobne skrzepliny w obrębie tętnic segmentalnych — rozpoznano zatorowość płucną niskiego ryzyka. W czasie kolejnej hospitalizacji, która miała miejsce po około miesiącu od poprzedniej, wykonano koronarografię, w której nie uwidoczniono zmian miażdżycowych w tętnicach wieńcowych. W kontrolnych ECHO stwierdzono uogólnioną hipokinezę mięśnia LV, z LVEF 19%, oraz umiarkowaną, czynnościową niedomykalność mitralną (ERO 0,2 cm², MR_{vol} 22 ml, VC 4–5 mm). W 24-godzinym monitorowaniu pracy serca metodą Holtera zarejestrowano liczne komorowe zaburzenia rytmu pod postacią par, bigemini, trigemini komorowych oraz epizodów nieutrwalonych częstoskurczów komorowych (ryc. 1). Wszczepiono układ kardiowertera-defibrylatora w ramach prewencji pierwotnej nagłego zgonu sercowego. W badaniu ergospirometrycznym wykazano obniżoną wydolność fizyczną wynikającą z HF, a na podstawie parametrów VE/VCO₂slope (31,5) oraz PETCO₂ (32 mm Hg) stwierdzono podwyższone ryzyko sercowo-naczyniowe. Pacjenta wypisano w stanie poprawy z zaleceniem stałej opieki w Poradni Kardiologicznej. Zapalenie mięśnia sercowego może mieć różny przebieg kliniczny: od niewielkiej dysfunkcji skurczowej miokardium aż do ciężkiej HF wymagającej transplantacji narządu. U większości chorych reakcja autoimmunologiczna na patogen zostaje stłumiona, jednak u niektórych osób trwające procesy zapalne mogą doprowadzić do pozapalnej postaci kardiomiopatii rozstrzeniowej. Związek między infekcjami wirusowymi powodującymi reakcje zapalne a występowaniem zatorowości płucnej przedstawiono w pracy Abgueguena i wsp. (Clin Infect Dis, 2013; 36: 134–139), w której omówiono 2 przypadki infekcji wirusem cytomegalii w powiązaniu z zatorowością płucną. Interesujących spostrzeżeń dokonano w badaniu obejmującym 22 pacjentów z zatorowością płucną, u których stwierdzono obecność komórek zapalnych w mięśniu prawej i lewej komory, z towarzyszącymi cechami miocytolizy charakterystycznymi dla zapalenia mięśnia sercowego.

Rycina 1. A, B. Rytm zatokowy zakłócony licznymi komorowymi zaburzeniami rytmu pod postacią nieutrwalonych częstoskurczów komorowych, par, bigemini, pojedynczych dodatkowych pobudzeń

Adres do korespondencji:

dr n. med. Bartosz Puchalski, I Katedra i Klinika Kardiologii, Warszawski Uniwersytet Medyczny, ul. Banacha 1A, 02-097 Warszawa, e-mail: bartosz-puchalski@wp.pl

Konflikt interesów: nie zgłoszono